

Lærebok i skatterett – oppdatering per jan 2012

Etter at læreboken ut kom høsten 2009, har det ikke funnet sted lovendringer som er vesentlig for lærestoffet i 4. avdelings-faget, JUS5981 og JUR1981. Her følger enkelte oppdatering (ikke uttømmende).

S. 37 pkt. 1.5.1 Statsrettslige perspektiver. Dommen i rederiskattesaken om tilbakevirkning finnes i Rt. 2010 s. 143. Skattyterne fikk medhold under dissens 6–5.

S. 75 pkt. 2.7.4.e. Sktl. § 14-90 ble ved lov 16/2011 gitt utvidet anvendelsesområde. Den gjelder nå også for deltakerlignede selskaper (og for visse andre selskaper som ikke var omfattet av den gamle formuleringen), og den gjelder for all omorganisering etter sktl. § 11, ikke bare ved fusjon og fisjon.

S. 88 3.2.1 Kommune- og fylkeskommuneskatt. Personfradrag for 2011 er kr 43 600 i klasse 1 og kr 87 200 i klasse 2, ssv. 2011 § 6-3. I 2012 beløpene kr 45 350 og kr 90 700.

S 90 pkt. 3.2.3 Skattesatser og progresjonstrinn for toppskatt. I ssv. 2010 er skattesatsene fortsatt 9 og 12 prosent, men "innslagspunktet" for niprosentsatsen er forhøyet til kr 456 400 og for tolvprosentatsen til kr 741 700. I ssv. 2011 er skattesatsene de samme, men innslagspunktene er økt til hhv. kr 471 200 og kr 765 800. Også i 2012 er skattesatsene de samme, og innslagspunktene er hhv. kr 490 000 og kr 796 400.

S 94 3.4 Sammenfatning av skattestatsstrukturen. Tittelen under Fig 2 skal lyde: "Marginalskattesats for virksomhetsutvørere. Skatteklasser 1. 2009."

S. 96 pkt. 3.5 Fradrag i skatt. Ny sktl. § 16-60 – innført som ledd i pensjonsskattereformen ved lov 67/2010 – gir rett til fradrag i skatt for alderspensjonister. Se også til s. 221 nedenfor.

S 97 3.6 Skattebegrensningsregler. Beløpsgrensene for skattebegrensning for lav inntekt er i 2010 kr 113 700 for enslige 1 og kr 206 700 for ektepar og visse samboere, ssv. 2010 § 6-4. For 2011 er beløpsgrensen kr 117 400 for enslige og kr 106 700 for hver ektefelle; beløpsgrensen er kr 213 400 for ektefeller og visse samboere som lignedes under ett. For 2012 er beløpene hhv. kr. Kr 122 100, kr 112 200 og kr 224 400. Ved lov 67/2010 er reglene om skattebegrensning for pensjonister lagt noe om som ledd i pensjonsskattereformen.

S 161 pkt. 6.4.5 Skattefrihet for leieinntekter i egen boligeiendom. Rt. 2010 s. 979 *Polak* gjaldt spørsmål om leieinntekt fra et frittstående garasjebygg med kontorer i 2. etasje var omfattet av de tidligere prosentligningsreglene og dermed i realiteten skattefri (svaret var nei). Dommen har betydning for hva som skal anses som skattefri leieinntekt fra egen bolig etter gjeldende rett.

S 162 pkt. 6.4.5 (øverste petitavsnitt). Sktl. § 7-2, 1. ledd b om tomannsboliger er opphevet ved lov 52/2011, og bokstav c er blitt bokstav b. Endringen innebærer "at bare inntil halvparten av hele tomannsboligen kan leies ut skattefritt" (Prop. 1 LS (2011-2012) pkt. 12.3).

S 194 pkt. 7.4.2 c Krav om hensiktsmessig eller egnet kostnad? Formuleringene i DSC-dommen om krav til aktsomhet er omtalt nærmere i Rt. 2009 s. 1473 *Samdal* og tonet ned. Konklusjonen i læreboken om at det ikke er grunnlag for å oppstille et særskilt aktsomhetsvilkår, bekreftes derfor av *Samdal*-dommen.

S. 206 pkt. 7.4.2 g Andre sammenhenger som tilknytningskriterium. Rt. 2009 s. 1473 *Samdal* bekrefter synspunktet i DSC-dommen. Skattyteren fikk fradrag for tapt forskuddsbetaling på leilighetsprosjekt i Spania som ikke ble noe av pga. svindel.

S. 214 pkt. 7.6 Minstefradrag. I 2010 er høyeste minstefradrag i lønn kr 72 800 og i pensjon kr 60 950. Minstebeløpene er uendret. Ssv. 2010 § 6-1. For 2011 er maksimalbeløpene hhv. kr 75 150 og kr 62 950, og minstebeløpene er fortsatt uendret. For 2012 er maksimalbeløpene hhv. kr 78 150 og kr 65 450; minstebeløpene er fortsatt uendret. Ved lov 52/2011 er proSENTSatsen økt fra 36 % til 38 % med virkning fra 2012.

S 221 pkt. 797 Særfradrag. Som ledd i pensjonsskattereformen er særfradrag for alder i sktl. § 6-81 opphevet og erstattet med fradrag i utlignet skatt i sktl. § 16-60, jf. lov 67/2010. Retten til dette fradraget i skatt nedtrappes over visse nivåer.

Ved lov 52/2011 er sktl. § 6-83 om særfradrag for store helseutgifter opphevet (med virkning fra 2012, men med utfasing).

S 224 pkt. 7.11 Unntak. Ved lov 52/2011 er fradragsrett for tap på fordringer i virksomhet avskåret når både kreditor (skattyteren) er og aksjene i debitorselskapet er av fritaksmetoden (sktl. § 2-38) og selskapene er "nærstående". Bakgrunnen er at i slike tilfeller er tap på aksjene ikke fradragsberettiget, og da er det nærliggende at heller ikke tap på fordringer på samme selskap skal være det. Se § 6-2 nytt 3. ledd. Forarbeider: Prop. 1 LS (2011-2012) pkt. 15.

S 259 a. realisasjon (5) Hvor langt må overføringsprosessen være kommet? Rt. 2009 s. 1208 *Hurtigruten* er nevnt helt kort i læreboken (tilføyd i korrektur). Høyesterett kom til samme resultat som lagmannsretten og med vesentlig samme begrunnelse. Usikkerhet knyttet til selskapsundersøkelsen og usikkerhet knyttet til samtykke fra Konkurransetilsynet var hver for seg tilstrekkelig til at gevinsten ikke kunne anses tilstrekkelig sikret til at det forelå realisasjon allerede ved avtaleinngåelsen. Reglene om skattefrihet (fritaksmetoden) kom derfor til anvendelse.

Til petitavsnitt lenger ned på s. 259 med referanse til Ot. Prp.35: Høyesterett slo fast at formuleringene på dette sted i proposisjonen er feilplassert (skulle vært plassert under fremstillingen av tidfestingsvilkårene), og bekrefter altså at avtaletidspunktet og ikke oppfyllestidspunktet er det sentrale i realisasjonsbegrepet.

Vær obs på at Høyesterett i avsnitt 1 og 37 (dessverre) bruker uttrykket "tidfesting" om tidspunktet for realisasjon (og uttrykket "periodisering" om tidfesting). Det er ingen grunn til å følge opp en slik terminologi.

S 302 pkt. 10.2.2 c og s. 304 pkt. 10.3: Lovlig utbytte som vilkår for skjerming og anvendelse av fritaksmetode. HRD 16.11.11 *Rasmussen*: Aksjeutbytte ansett ulovlig etter asl. § 8-1, 2. ledd, idet kapitalutvidelse i løpet av året og før utbytteutdelingen ikke kunne regnes med egenkapital og balansesum. (Dommen gjelder tidligere regler om såkalt godtgjørelse, men er relevant også etter gjeldende regler.)

S 304 pkt. 10.3 Aksjeselskap som aksjonær: Fritaksmetoden. Sktl. § 2-38, 6. ledd om den såkalte treprosentsskatten er endret ved lov 52/2011. Anvendelsesområdet skal heretter ikke omfatte aksjegevinster, og heller ikke aksjeutbytteutdelinger mellom selskaper i skatte (skatte)konsern. På den annen side er anvendelsesområdet utvidet til også å gjelde selskaper hjemmehørende i utlandet med filial i Norge. Forarbeider: Prop. 1 LS (2011-2012) pkt. 14.

HRD 8. des. 2011 *Elkem/Hafslund* avgjør at gevinst ved konvertering av en konvertibel obligasjon til aksjer (som er realisasjon) ikke er omfattet av fritaksmetoden, jf. sktl. § 2-38, 2. ledd c, idet man måtte se det slik at det var fordringen og ikke aksjen som denne ble konvertert til, som var det "underliggende objekt". Dette gjaldt selv om det alt vesentlige av gevinsten skyldtes verdiutviklingen på aksjen.

S 332 pkt. 11.8.3 c Avskrivningsgrupper og avskrivningssatser. Lov 52/2011 inneholder enkelte endringer og presisering av inndelingen i avskrivningsgrupper. Avskrivningssatsen for bygg med kort levetid, er forhøyd fra åtte til ti prosent, sktl. § 14-43, 2. ledd. I en ny 3. ledd er "husdyrbygg i jord- og skogbruk" gitt rett forhøyd avskrivning med seks prosent.

S 364 pkt. 13.2.4 Grensen mellom arbeidsinntekt og kapitalinntekt. I Rt. 2010 s. 999 *First Securities* er det avgjort at en antatt underpris på aksjer som de ansatte i selskapet tegnet ved selskapets stiftelse, ikke kan anses innvunnet alt ved tidspunktet for stiftelse av selskapet. En del av aksjene ble solgt like etter stiftelsen til vesentlig høyere verdi ; Høyesterett kunne imidlertid av prosessuelle grunner ikke ta stilling til om gevinsten ved salget skulle anses som personinntekt (noe som måtte ha vært vurdert etter de retningslinjer som Høyesterett har lagt til grunn i Alvdal Bygg- og Gaard/Tveit-dommene).

S. 385 pkt. 15.1.4 Korreksjonsskatt. Sktl. § 10-5 om korreksjonsskatt er opphevet ved lov 52/2011